

EEN GELEIDEHOND

OP DE WERKVLOER

U bent werkgever en overweegt een sollicitant met een beperking aan te nemen. De geschikte kandidaat heeft een geleidehond en u vraagt zich af wat de komst van een werknemer met een geleidehond voor u en uw bedrijf betekent. Waarmee moet u rekening houden? Wat zijn de voordelen? Zijn er ook nadelen? U leest het in deze folder.

WAT VERSTAAN WE ONDER GELEIDEHONDEN?

In deze folder hanteren we voor de leesbaarheid vooral de term geleidehond, maar de informatie is van toepassing op alle typen zorghonden die KNGF Geleidehonden opleidt voor volwassenen. KNGF Geleidehonden heeft blindengeleidehonden voor mensen met een visuele beperking, assistentiehonden voor mensen in een rolstoel en buddyhonden voor (oud-)geüniformeerden met een posttraumatische stressstoornis. Deze honden kunt u tegenkomen in een werksituatie.

EEN GELEIDEHOND GEEFT VRIJHEID

Een geleidehond geeft zijn baas veel vrijheid. Dankzij de hond kan de baas zelfstandig reizen, is niet afhankelijk van anderen en kan veilig van A naar B. De tijd dat mensen met een beperking als vanzelfsprekend thuis zaten, is gelukkig voorbij. Velen hebben naast een gezin ook een baan of volgen een studie.

Bij het solliciteren merken sommige geleidehondenbazen echter dat werkgevers een aarzeling hebben vanwege de geleidehond. Ze zijn niet gewend aan een hond op kantoor of achter de balie en vragen zich af of dat wel gaat. In deze folder geven wij antwoord op de meest gestelde vragen over dit onderwerp.

HOE GEDRAAGT EEN GELEIDEHOND ZICH OP KANTOOR?

De honden die door KNGF Geleidehonden zijn opgeleid, doen niet alleen hun geleidewerk goed; ze zijn ook nog eens opgevoed tot sociale, vriendelijke honden die zich prettig gedragen in huis en in openbare gelegenheden. Natuurlijk zal de geleidehond wel moeten wennen aan de nieuwe omgeving. Met hulp van zijn baas, die daar bewust in investeert, zal dit snel gaan. De geleidehondenbaas zorgt er bovendien voor dat zijn viervoeter voor werktijd en in de lunchpauze lekker kan rennen, zodat de hond zijn energie kwijt raakt. Zodoende brengen de meeste geleidehonden de werkdag grotendeels slapend door en veroorzaken geen overlast.

Bart en Cooper

Werkgever Nicole van der Luur, eigenaar Thuiszorgwinkel:

Voor sommige werkgevers is het inmiddels gewoon dat er een geleidehond op de werkplek rondloopt. Dat geldt ook voor Nicole van der Luur, werkgever van de slechtziende Bart Krebaum. 'Bart is onze specialist in hulpmiddelen voor blinden en slechtzienden. Bart kan als ervaringsdeskundige onze klanten uitstekend helpen. Zijn geleidehond Cooper ligt rustig achter de balie als Bart in gesprek is met klanten', vertelt Nicole. Samen met haar man Mark zwaait ze de scepter over Thuiszorgwinkel Zorg Pluspunt in Driebergen. 'Ik vind zowel Bart als Cooper een aanwinst voor onze zaak. Doordat Bart een beperking heeft, is het voor sommige klanten makkelijker om bij ons binnen te stappen. En hond Cooper is de lieveling van al onze 19 medewerkers. Hij draagt bij tot een gezellige, ontspannen sfeer. Als je hem even aait in het voorbijgaan en hij kwispelt, tovert hij meteen een

glimlach op je gezicht. Mensen met een huisdier leven langer en gelukkiger en ik ben ervan overtuigd dat Cooper ook een positief effect heeft op ons welzijn. Hij is een ontstressende factor. Hij hoeft van mij echt niet de hele dag in zijn mand te liggen; af en toe komt hij klanten, vooral die met honden, even begroeten. Dat gaat prima, zonder opgewonden gedoe of gesprong. Na 17.00 uur, als de winkel gesloten is, mag Cooper los door het pand rennen. We hebben 1000 m² dus ruimte zat. Ja, ik kan andere werkgevers van harte aanbevelen om iemand met een geleidehond in dienst te nemen. Het geeft je zaak meerwaarde in alle opzichten.'

'Geleidehond Cooper heeft een positief effect op ons welzijn'

LEIDT DE HOND MIJN WERKNEMERS AF VAN HUN WERK?

Integendeel. Meerdere onderzoeken wijzen uit dat een hond (of ander huisdier) de productiviteit op het werk juist verhoogt.

De hond zorgt voor een ontspannen sfeer en hem aaien is stressverlagend. Dit geldt niet alleen voor de eigen baas, maar ook voor de collega's.

Natuurlijk verschillen honden net als mensen van persoonlijkheid. Sommige honden zullen 's ochtends graag een rondje lopen om iedereen te begroeten (mits dat mogelijk is), anderen ploffen direct in hun mand neer. Tijd om werkelijk te spelen of te wandelen met de hond, is er in de pauze en na werktijd.

IS DE HOND SCHOON?

Onze cliënten borstelen hun hond regelmatig en houden zijn vacht schoon. Als het regent, zal de baas de hond zorgvuldig afdrogen met een handdoek voordat hij de werkplek betreedt. De baas zorgt ervoor dat de hond geen vlooiën of andere parasieten bij zich draagt. Verder is de hond uiteraard ingeënt tegen ziektes.

HOE ZIT HET MET ALLERGIE?

Weinig mensen zijn daadwerkelijk allergisch voor hondenharen, zo blijkt uit de laatste wetenschappelijke inzichten. Is er onder uw werknemers wel iemand allergisch? Dan is het wenselijk dat deze werknemer en de geleidehond niet in hetzelfde vertrek hoeven te verblijven. Wanneer er vergaderd wordt in een gemeenschappelijke ruimte, dan is het

voor de geleidehondenbaas meestal geen probleem om zonder zijn hond te komen. De hond blijft in dat geval gewoon in de dagelijkse werkruimte in zijn mand liggen.

Of u de geleidehond toelaat in de gemeenschappelijke kantine, daarover kunt u afspraken maken met uw werknemer. Er zijn in elk geval geen wettelijke belemmeringen om te hond toe te staan in het bedrijfsrestaurant.

Geleidehondenbaas Jeroen Perk:

'Mijn blindengeleidehond Pedro is volkomen ingeburgerd op het belastingkantoor waar ik werk. De regel 'niet voeren' is niet voor al mijn collega's makkelijk vol te houden, dus daar moet ik streng op zijn. Maar veel collega's vinden het heerlijk om in de pauze even met Pedro te spelen. Pedro is erg sociaal, die vindt dat geweldig. Tussen de middag ga ik lekker met hem naar buiten. Naar congressen gaat Pedro gewoon mee en begeleidt me daar van zaal naar zaal. Nadelen van een geleidehond op de werkvloer zie ik eigenlijk niet.'

Jeroen en Pedro

MOET IK DE WERKPLEK AANPASSEN VOOR DE HOND?

Voor de geleidehond zijn weinig tot geen aanpassingen nodig. Natuurlijk moet er plek zijn voor zijn mand en een waterbak, maar veel ruimte neemt de hond niet in beslag. De baas zal zelf een mand en een drinkbak voor hem meenemen en eventueel een voerbak. Verder moet de plek veilig zijn. De hond moet zich niet kunnen bezeren en mag niet worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen.

Jeroen Perk:

'Mijn hond is volkomen ingeburgerd op het belastingkantoor'

HOE BEREID IK MIJN WERKNEMERS VOOR OP DE KOMST VAN EEN GELEIDEHOND?

Sommige van onze cliënten nemen hun geleidehond meteen mee naar het sollicitatiegesprek. Misschien maakt de sollicitant dan een rondje over de afdeling, zodat uw werknemers een eerste kennismaking hebben met baas en hond. Dan komen de eerste vragen al los. Als de keuze definitief op een kandidaat met een geleidehond is gevallen, kunt u met behulp van deze folder aan uw medewerkers uitleggen wat de komst van een geleidehond voor hen betekent.

Op de eerste werkdag zal de geleidehondenbaas met plezier uitleg geven over zijn hond. Hij zal vertellen dat de hond bij zijn baas in de buurt blijft tijdens werktijd, uitleggen hoe het zit met

voeren en de spelregels rond aaien en spelen toelichten. Al snel zal iedereen gewend zijn aan een viervoeter op kantoor en ervaren dat een goed opgevoede geleidehond meer een lust is dan een last.

Geleidehondenbaas Joyce Bosch:

'Ik denk dat er vooral voordelen zijn aan een geleidehond op het werk. Om te beginnen maakt Dodger het voor mij mogelijk om op de plaats van bestemming te komen. Zonder hem zou ik met de taxi moeten komen, nu kan ik gewoon met het openbaar vervoer. Dankzij mijn geleidehond houd ik ook meer energie over die ik in mijn werk kan steken. Lopen met een taststok is namelijk veel vermoeiender dan met een geleidehond. Wat mij tijdens mijn stages opviel, was dat de sfeer vrolijker en meer ontspannen is als er een hond op de werkvloer aanwezig is. Collega's worden er echt blijer van.'

ZO GA JE OM MET EEN GELEIDEHOND OP KANTOOR:

 Het is belangrijk dat u en uw werknemers zich realiseren dat een geleidehond in de eerste plaats een werkende hond is. Als de hond in tuig loopt of voorzien is van een rugdekje, dan is hij aan het werk en mag dus niet worden afgeleid.

 Is de hond niet aan het werk – maar zijn baas juist wel – dan ligt hij onder of naast het bureau van zijn baas. De hond ligt niet vast aan een riem. Hij dient zich dan rustig en netjes te gedragen, dus is het wenselijk dat andere medewerkers hem op dat moment niet uitnodigen tot spelletjes of hem van zijn plaats lokken.

 De hond voeren is niet de bedoeling. Zijn baas zorgt ervoor dat de hond twee keer per dag een uitgebalanceerde maaltijd krijgt. Ook heeft de baas brokjes bij zich om de hond af en toe te belonen. Op deze manier krijgt de hond voldoende te eten. Als iedereen hem gaat voeren, gaat de hond bedelen en dat is vervelend. Bovendien wordt hij dan te dik en dat gaat ten koste van zijn gezondheid, waardoor hij zijn werk niet meer goed kan doen. Een geleidehond is een kostbare hond, waarmee je verstandig moet omgaan. Wel dient de hond altijd de beschikking te hebben over vers water. Daarvoor draagt zijn baas zorg. Om de hond niet in verleiding te brengen, is het verstandig meegebrachte lunchpakketten en tassen uit zijn buurt te houden.

 Het is prettig om met de geleidehondenbaas af te spreken wanneer collega's de hond mogen knuffelen of met hem kunnen spelen. De baas kan een reden hebben om het op bepaalde momenten, bijvoorbeeld 's morgens bij binnenkomst, niet fijn te vinden. Sommige jonge geleidehonden kunnen druk worden van te veel aandacht en dat is niet handig als de baas snel aan de slag wil gaan. Maar daar komt u samen ongetwijfeld uit.

Joyce Bosch:

'Dankzij mijn geleidehond houd ik meer energie over voor mijn werk'

OMGAAN MET WERKNEMERS MET EEN BEPERKING

Hoe is het om een werknemer met een handicap in dienst te hebben en welke aanpassingen zijn eventueel nodig?

MOET IK ALS WERKGEVER ZORGEN VOOR AANPASSINGEN OP DE WERKPLEK?

Hoeveel aanpassingen de geleidehondenbaas nodig heeft op de werkplek verschilt per persoon. Bij werknemers met een visuele beperking is een kleine aanpassing vaak voldoende. Zo maken sommige blinde en slechtziende werknemers gebruik van een speciale brailleregel, die gekoppeld wordt aan het toetsenbord. Anderen hebben speciale software nodig op hun computer, zodat ze geschreven teksten in gesproken vorm kunnen beluisteren.

Kleine aanpassingen, zoals een brailleleesregel, kunnen vaak worden geregeld via het UWV. Dat kan de geleidehondenbaas in veel gevallen zelf doen, soms is het handiger als u

de aanvraag regelt. Of het wenselijk en haalbaar is om grotere aanpassingen te doen, hangt af van uw bedrijf. U kunt dit desgewenst bespreken met uw nieuwe werknemer.

Iemand in een rolstoel heeft vaak behoefte aan een verstelbaar bureau. Een aangepast toilet is wel noodzakelijk. Hiervoor kunt u als werkgever veelal een vergoeding krijgen via het UWV. Deurdrempels zijn lastige obstakels voor mensen in een rolstoel. Deze zijn vaak simpel weg te halen, of u kunt er een plank of drempelbrug overheen leggen. Moet de werknemer een langere (buiten)trap overbruggen, dan biedt een zogenaamde hellingbaan uitkomst. Ook daarvoor is subsidie mogelijk.

Werkgever Marco van Geijlswijk, manager loopbaancentrum NS

'Op deze afdeling werken we met zo'n veertig mensen. Marcel van der Bie is een van onze loopbaanadviseurs. Hij is blind en neemt zijn geleidehond Amra mee naar kantoor. Dat is nooit een probleem geweest, wij zijn een sociale afdeling en de hond was meteen welkom. Amra is goed opgevoed, dat scheelt. Ze ligt overdag in haar mand. Voor haar hebben we geen aanpassingen op de werkvloer hoeven doen, voor Marcel wel. Zo hebben we een brailleprinter aangeschaft en bepaalde software. Daar krijg je inderdaad subsidie voor. Als groot bedrijf heeft de NS een aparte afdeling die dat aanvraagt en Marcel regelt zelf gelukkig ook veel. Verder was het even zoeken naar een rustige werkplek, die heeft Marcel nodig omdat hij veel op gehoor doet. We hebben hier flexplekken, maar voor hem is dat niet handig, dus hebben we het zo georganiseerd dat hij altijd hetzelfde kantoortje kan gebruiken als hij een gesprek heeft. Het heeft absoluut voordelen dat Marcel een bovengemiddeld ontwikkeld gehoor heeft; hij hoort snel hoe het met zijn klant is en wordt niet afgeleid door wat hij ziet. Hij "kijkt" op een andere manier naar mensen en ik

vind dat waardevol voor ons werk. Als Marcel iemand ontvangt, vertelt hij meteen dat hij blind is, stelt Amra voor en vraagt of mensen bezwaar hebben tegen haar aanwezigheid. Stel dat iemand bang is voor honden, dan moet Amra in de andere ruimte blijven. Maar dat komt bijna nooit voor hoor. De meeste mensen die hier komen om te praten over hun loopbaan vinden het wel leuk. Net als wij allemaal. Als afdeling hebben wij er verder geen omkijken naar – Marcel zorgt zelf dat Amra water krijgt en uitgelaten wordt - maar we beschouwen Amra stiekem wel een beetje als "onze hond". We hebben de lusten, niet de lasten. Al met al vind ik dat een geleidehond wel jeug geeft aan de afdeling.'

Marcel en Amra

'Wij als afdeling hebben alleen de lusten van Amra, niet de lasten'

TIPS VOOR HET OMGAAN MET MENSEN MET EEN VISUELE BEPERKING

🐾 Op de eerste werkdag geeft u uw nieuwe werknemer ongetwijfeld een rondleiding door het kantoor of het gebouw. Voor iemand die zeer slechtziend of blind is, zal het even duren voor hij de weg kent. Het heeft geen zin om dingen te zeggen als: 'De wc is daar'. Wel kunt u samen met de werknemer de meest logische route vanaf de werkplek lopen naar de toiletten, de kantine en het koffieapparaat. Het helpt als u zegt: 'De

koffiemachine staat nu links van je'. De werknemer zal hier en daar willen voelen waar de knoppen zitten van kasten, liften, et cetera.

🐾 Net als elk nieuw personeelslid zal de visueel beperkte werknemer in het begin extra hulp nodig hebben met de voor hem onbekende computer en bij zijn nieuwe taken. Collega's kunnen hem wegwijs maken en de nieuwkomer zal het zelf ook aangeven als hij hulp nodig heeft of als de apparatuur nog niet werkt zoals het moet. Uw nieuwe medewerker zal al snel weten waar bureaus en kasten staan. Als er echter onverwacht een tas op de grond staat, kan hij hierover struikelen. Het is dus handig als collega's tassen en dergelijke onder hun bureau of in de vensterbank zetten en de gangpaden vrijhouden.

🐾 Schroom niet algemene vragen te stellen over hoe het is om blind te zijn. Uw werknemer begrijpt best dat daar vragen over zijn en zal respectvolle vragen graag beantwoorden. Overigens kunt u gerust iets zeggen als: 'Heb je mijn mail gezien?' Blinde en slechtziende mensen gebruiken woorden als "zien" en "kijken" doorgaans zelf ook.

- **Geleidehondenbaas Jeroen Perk:**
- 'In het begin moest ik mijn collega's
- natuurlijk veel uitleggen over mijn
- visuele beperking en had ik soms
- ergens hulp voor nodig. Als het contact
- prettig is en je doet je werk goed, is
- dat voor beide kanten geen probleem.
- Inmiddels ben ik gewoon *one of the*
- *guys* en speelt mijn beperking helemaal
- geen rol meer.'

TIPS VOOR HET OMGAAN MET MENSEN MET EEN MOTORISCHE BEPERKING

🐾 Voor iemand die in een rolstoel zit, is het belangrijk dat de gangpaden tussen de bureaus breed genoeg zijn om ertussendoor te passen en dat er geen obstakels zijn die de doorgang blokkeren. Prullenbakken en tassen op de grond, kunnen danig in de weg staan. Het is dus raadzaam om met de andere medewerkers af te spreken deze spullen goed aan de

kant of bijvoorbeeld in de vensterbank te zetten.

🐾 Hoeveel uur iemand met een lichamelijke functiebeperking kan werken, is afhankelijk van zijn ziekte of handicap. Voor iemand met een spierziekte kan het bijvoorbeeld wenselijk zijn om niet langer dan een halve dag achtereen aan een bureau te zitten. Het is daarom prettig als u parttime werken mogelijk maakt en flexibel omgaat met arbeidstijden. Soms kan een dag thuiswerken de oplossing zijn, maar er zijn vanzelfsprekend ook mensen in een rolstoel die graag fulltime willen werken. Schroom niet algemene vragen te stellen over hoe het is om motorisch beperkt te zijn. Uw werknemer begrijpt best dat daar vragen over zijn en zal respectvolle vragen graag beantwoorden.

IS DE WERKNEMER MET DE GELEIDEHOND WELKOM BIJ U OP DE WERKVLOER?

Bij KNGF Geleidehonden weten we uit ervaring dat geleidehondenbazen mensen zijn die, ondanks hun handicap, midden in het leven willen staan. Het feit dat ze een geleidehond hebben, toont aan dat het gaat om doorzetters, om krachtige mensen die bereid zijn nieuwe horizons te ontdekken. Ze hebben zich niet laten weerhouden door hun beperking, reizen met hun geleidehond naar een hogeschool of universiteit, naar stages en naar werkervaringsplaatsen. Kortom, deze mensen zijn zeer gemotiveerd en hebben daardoor de juiste instelling voor een baan.

De praktijk leert dat het meenemen van een geleidehond naar het werk vlekkeloos verloopt. De hond draagt bij aan een goede

werksfeer en verhoogt de productiviteit. De honden van KNGF Geleidehonden zijn gehoorzaam, goed opgevoed en sociaal. Fysiek zijn ze gezond en de baas zorgt er zelf voor dat de hond schoon en wel op de werkplek arriveert. In feite heeft u er als werkgever geen omkijken naar. Wij hopen dat u na het lezen van deze folder geen aarzelingen meer heeft en dat werknemers met een geleidehond welkom zijn bij u op de werkvloer.

DEZE WERKGEVERS GINGEN U VOOR:

Bij deze bedrijven en organisaties lopen één of meer werknemers met een geleidehond rond: de Belastingdienst, KPN, de politie, NS, de Open Universiteit, diverse gemeenten, rechtbanken, scholen en banken. Bijzondere werkplekken voor mensen met een geleidehond zijn een radiostudio, een fietsenmaker en de Tweede Kamer. Vanzelfsprekend heeft KNGF Geleidehonden zelf ook werknemers met een geleidehond in dienst.

MEER HOREN EN ZIEN?

Op de website van KNGF Geleidehonden staan twee verhelderende filmpjes over geleidehonden op het werk. Zie www.geleidehond.nl/hondopdewerkvloer Mocht u meer vragen hebben over dit onderwerp, dan kunt u op werkdagen bellen met KNGF Geleidehonden, telefoon 020-496 9333. Caroline van Kalsbeek, afdeling Personeel en Organisatie, vertelt u graag meer over onze ervaring als werkgever van mensen met een geleidehond.

Tip: U kunt ook een ambassadeur van ons uitnodigen. Deze komt dan langs met zijn eigen geleidehond om een en ander toe te lichten en vragen te beantwoorden.

Op de website www.werkenmeteenbeperking.nl kunt u uitgebreide folders downloaden over diverse handicaps. Op de site van het UWV (www.uwv.nl) leest u meer over financiële tegemoetkomingen voor aanpassingen op de werkvloer.

KNGF Geleidehonden

Postbus 544

1180 AM Amstelveen

Amsteldijk Noord 42

1184 TD Amstelveen

T 020 - 496 93 33

E info @geleidehond.nl

W www.geleidehond.nl

IBAN: NL81INGB0000275400

**VOOR
GOEDE DOELEN**

*Algemeen Nut
Beogende Instelling*

ANBI

**KNGF
GELEIDE
HONDEN**